

Ah, to ocjenjivanje

Vi ste, gospodo, pali!

Veli mi razrednica od maloga da mi je dijete «dobar đak» i «dobro dijete».

Upitam je: «Kako i koliko je dobar?»

- Pa - veli ona - sjedi i sluša u razredu i uvijek sve zna kad ga pitaju.

- A kad ga ne pitaju?

- Ma, za njega se ne zna. On Vam je miran k'o bubica.

- ???

Slegoh ramenima i odoh doma.

Idem i razmišljam o malome: «Miran k'o bubica», «sjedi i sluša», «dobar đak». Zvone mi te lijepe riječi u glavi i prisjećam se svijeta oko sebe – nit dobro prolaze «mirni k'o bubice» nit oni što «sjede i slušaju» nit' oni što se «za njih ne zna». A vele da je to model «dobrog đaka» i «dobrog djeteta».

Navečer, uz partiju bele, razgovaram s Francom, mojim protivnikom o «dobroj djeci» i «dobrim đacima». On je profa u gimnaziji, godinama predaje filozofiju i povijest.

- Pa, što je za tebe «dobar đak»?

- Hm, «dobar đak»? Pa, «misli svojom glavom» i «postavlja zanimljiva pitanja».

- E, pa moj sin ne bi kod tebe proš'o dobro. On ti «sjedi i sluša» i čeka da ga pitaju.

- Imaš pravo, treb'o bi se malo aktivirati, ponekad pitati, ponekad se ne složiti s nastavnikom, ako ima neko svoje mišljenje...

- Da, al' njegovi učitelji to baš i ne vole.

Naravno, Zdenka, moja partnerica u beli, a Franjina supruga i tičerica hrvatskoga jezika, nije mogla izdržati da se na izjasni glede modela «dobrog đaka»:

- Ma, ja isto volim mirnu i poslušnu djecu. Ne možeš ti baš svaki čas prekidati izlaganje da bi odgovorio na sva njihova pitanja. Onda, oni su ti nezgodni, oni se pripreme za provociranje da ti skoro uvijek može propast' sat. Pa, to su ti pubertetlije u punom zamahu.

- ????

- Da, oni se dogovore 'ko će biti dežurni za izbaciti nastavnika iz takta, samo ako im dozvoliš.

- I, kako se braniš?

- Pa, imam ja svoju pripremu za realizaciju programa, a za pitanja ima vremena na satu ponavljanja. Ja ti moram realizirati program i nema se tu baš vremena za njihova pitanja.

- Ma, čekaj, ne dam se ja, pa jel' tu važniji program ili djeca?

- E, za ravnatelja i moju savjetnicu treba 'realizirati program' i to sve lijepo mora biti zapisano u dnevnik rada i godišnji plan rada, po mjesecima i tjednima i danima...

Teče partija bele, teče diskusija o «realizaciji programa» i «dobrim đacima», teku gemišti...

Već sam u dvije partije kiks'o jer sam se previše udubio u raspravu o đacima (i gemišti me, bogami, idu), a Franc to, uz pomoć moje žene, neoprostivo kažnjava.

- A, čujte, kako je to kad je dijete super u crtanju i pjevanju, a baš ne pokazuje interes za «realizaciju» matematike i hrvatskoga?

- E, nećeš valjda reći da je to jednako važno za život kao i hrvatski i matematika? Pa u ministrovj konceptiji predlažu da se to ocjenjuje opisno, to ti je onako usput...- veli Zdenka.

- 'Oćeš reć' da se opisno ocjenjuju nevažne stvari?

- Ma, ne, ali...nije to isto!

- Kako nije isto, predmet, k'o predmet.
- Pedeset! – upada Franc u riječ
- Što «pedeset»?
- Zovem pedeset!
- Pusti sad zvanje, što je s opisnim ocjenjivanjem?
- A, opisno, pa čitao sam neki dan u novinama od jednog istaknutog prosvjetara da učenici neće da uče uz te opisne ocjene. Bez muke, nema nauke, piše on, i veli da će to opisno ocjenjivanje upropastiti djecu. Napraviti će neradnike od njih.
- Ma koje neradnike, pa oni to već jesu – veli Zdenka, i dodaje: Neće ništa učiti dok mu ne zabiberiš...
- Kakav «biber» prenu se moja žena iz dubokog razmišljanja i dodaje: Ima l' 'ko od vas kralja?
- ???
- E pa nema, dakle, «stotka» zvanja.
- Dobro, neka ti zvanje, ali kako to da djeca neće učiti bez kečeva?
- Ma, hoće, brani ih Franc – kod mene hoće, a ocjenu dajem jer je tako propisano. Moji đaci se sa mnom i razgovaraju i istražuju i referiraju i ocjene mu dođu na kraju same od sebe, a mogli bi i bez njih.
- Vi ste, gospodo, pali!! – provali moja žena
- Kako pali?
- Pa, lijepo, upravo smo skupili 94!
- Ma, past će ministar zbog ovoga, a bogami i zbog ocjenjivanja jer njime nisu zadovoljni ni učitelji, ni đaci ni tate i mame, ni djedovi i bake...

Eto ti ga na, ode i treća partija. Igramo na dvije dobivene. Za danas 2:1.

Ali ja mislim da djeca vole ići u školu i da vole učiti i da hoće učiti samo ako nastavnik zna s njima.

Franc mi odobrava klimanjem glave, Zdenka sliježe ramenima i dodaje: «Kako koji razred?», a moja žena ode vidjeti ima li bibera u kuhinji jer se na ono «zabiberiti» sjetila da joj za neko jelo sutra treba bibera.

Zdenka i Franjo odoše, ja spremih dnevnik kartanja u kojem Zdenka i ja slabije stojimo protiv Franje i moje žene. Nalijem si još jednoga gemišta i zaključim mozganje o opisnom ocjenjivanju, kečevima i djeci koja, navodno, neće da uče bez jedinica i petica. To meni ne ide u glavu jer naš mali ne voli fiskulturu zbog jedinica i i dvojki za nedonešenu opremu, a trenira košarku u športskom klubu. U školi ne voli likovno, a puna mu soba nekih njegovih karikatura. Niš' mi nije jasno ali za mene je naš mali «dobro» i pametno i zgodno dijete i, ako baš hoćete, sasvim «dobar đak», i kvit, a vi si u školi mislite što god hoćete o «dobrim đacima». I volim čuti kad mi razrednica kaže da je on «dobro dijete», a malo ću ga 'našpotati' da se malo probudi i živne i u školi i u životu...

Milan Matijević